У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 10. П'ЯТНИЦЯ, 16-го СІЧНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 16, 1970 No. 10. VOL. LXXVII.

Короткі вісті

Четвер, 15 січня 1970

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН НАЙМЕНУВАВ НА ДОРАДНИКА свого давнього співробітника Морреа Чотінера, який досі працював в бюрі окремого представника для торговельних справ. Новий політичний дорадник Ніксона співпрацює з ним від 1946 року, коли очолював йому виборчу кампанію під час виборів до Конгресу. Чотінер діставатиме 36,000 дол. річної платні. Він звітуватиме Г. Р. Голдеманові, головному адміністративному дорадникові Президента. Секретар Білого Дому Рональд Л. Зіглер не дав ширших інформацій про працю нового дорадника Президента. Здогадуються, що він буде одним із політичних дорадників Президента.

СЕКРЕТАР ЗДОРОВ'Я, освіти й добродійности Роберт Г. Фінч, промовляючи в Крайовому Пресовому Клюбі в столиці, твердив, що Конгрес не хоче схвалити реформи в ділянці добродійности, тому Уряд не може дочекатися того, щоб справедливо допомагати тим, які потребують його допомоги. Секретар Фінч нарікав на те, що немає широкої дискусії на тему допомоги в Палатній Комісії Способів і Засобів, і що зорганізоване робітництво літепло ставиться до цієї справи. Уряд президента Ніксона чекає на це, щоб Конгрес перевів основні дебати над реформою добродійности, взявши до уваги пропозиції Президента або свої власні.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ПОВІДОМИВ, що зменшуться видатки на оборону на один більйон долярів, за які мали замовити військові літаки типу Ф-111. Вже рішено, що зменшиться число цих літаків на 121 літак, а тепер нараджуються над цим, щоб повище число зблизити на 40. Ці типи літаків не втішалися популярністю, бо при їх продукції виринали завжди якісь перешкоди. Та долю цих літаків вирішувало не те, що вони замало досконалі, а те, що Уряд плянує зменшити витрати на оборону. Треба ствердити, що літаки Ф-111 досі є найкращі під кожним оглядом, і ніщо не може виконати тих завдань, які вони виконують.

13-ГО СІЧНЯ В ЗСА ЗАЧАВСЯ ТИЖДЕНЬ НЕКУРЦІВ, і провідники протитютюнової кампанії з цього приводу повідомили, що ЗСА ведуть перед щодо числа осіб, які припинили куріння цигарок. Голова Американського Протиністрякового Товариства, який раніше сам недужав на пістряка, Вілліям Луїс, твердить, що більше як четвертина американських курців зовсім закинули звичку курити цигарки. Актор Тоні Куртіс, який очолює товариство „Ай Кві" (Ай квіт смовкінг —Я припинив курити) гадає, що велике число американців не курить тому, що зрозуміли шкідливість куріння. Під час Тижня Некурців даватимуть поради, як припинити куріння. Лекції будуть в школах, на телевізії й радіо, в шпиталях, та в урядах.

СЕНАТСЬКА ПІДКОМІСІЯ В СПРАВІ МОНОПОЛІВ почала переслухання 14-го січня в справі пігулок, які мають регулювати контролю народин. Ці переслухання відбувалися і 15-го січня та їх продовжуватимуть і в найближчому тижні впродовж трьох днів. Зізнаватимуть 8 лікарів і науковців, які підозрівають, що ці пігулки спричиняються в жінок, які їх зажввають, неплідність, генетичні пошкодження і недугу пістряка. Ці лікарі не довіряють цим пігулкам. Підкомісію очолює сенатор демократ із Висконсину Гейлорд Нелсон. Ціль цих переслухань — „вияснити, чи ті пацієнти знають про те, що пігулки можуть їм пошкодити на здоров'ї".

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ЛІТАКИ ЗАЛЕТІЛИ глибоко у територію Єгипту, в дельту Нілу, й бомбардували єгипетські військові споруди за 9 миль від центру єгипетської столиці Каїро. Єгипетська преса признала ту подію і писала, що єгипетська протилетунська оборона прогнала ізраїльські літаки. Всі Ізраїльські машини вернулися без втрат до своїх баз. Від листопада мин. року ізраїльці систематично нищать або пошкоджують налетами та рейдами такі єгипетські військові позиції, які можуть пригодитись, щоб розпочати війну проти Ізраїлю.

ЧОТИРИ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ ПЕРЕВЕЛИ в минулий вівторок нову нараду у справі Близького Сходу. Засідання чотирьох амбасадорів до ОН відбулося в помешканні бретійського амбасадора в Ню Йорку лорда Карадона. Те засідання тривало 4 години. Французький амбасадор Арманд Берар пред'явив оптимістичний підсумок дотеперішніх нарад „чотирьох великих", із твердженням, що вони дійшли в різних точках до згоди, однак насправді нема згоди ані щодо статусу Єрусалиму, ані ролі міжнародного війська на окупованих тепер Ізраїлем арабських землях, ані в багатьох інших справах. СССР далі не хоче ні трохи втратити марки опікуна арабів.

ФРАНЦІЯ БОРОНИТЬ свою політику супроти Близького Сходу, як ніби невтральну, проте таку, яка відбудовує її довір'я і впливи в арабському світі. Французький міністер закордонних справ Моріс Шуман у промові до парламентарних послів де-голлістів обороняв продаж Лібії 50-ох джетових бомбовиків, висловивши переконання, що коли б Франція цього не зробила, то „хтось інший" — розуміючи під цим Москву — був би зробив.

СЕНАТОР ЮДЖИН МІККАРТІ ЗУСТРІВСЯ в Парижі з головою північно - в'єтнамської делегації на Паризьку конференцію про В'єтнам, Хуаном Туї, і говорив із ним чотири і пів години. Сенатор МекКарті заявив, що коли він вернеться до Америки, то складе прилюдну заяву про свої розмови з комуністами у Москві і Парижі.

ЖИДИ В ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНІ ЛЯКАЮТЬСЯ, що наступ чеських сталіністів проти лібералів в комуністичній партії ЧССР охотно дасть поштовх до нової хвилі антисемітизму. Чеські сталіністи закидають жидам, що вони в масі спирали демократизаційному курсові політики Александра Дубчека, а закинути комусь, що він „сіоніст" — це однозначне з суворим переслідуванням його. В ЧССР є тепер 14.000 жидів, з того коло 9.000 живуть на Словаччині. В самій Празі тільки 1.500 осіб записано, як жиди.

КНЯЗЬ ВІНДЗОР І ЙОГО ДРУЖИНА ВИСТУПИЛИ вперше у 50-хвилинній радіо - телевізійній передачі. Представник компанії „Бритиш Бродкестінг Корпорейшен" перевів із ними інтев'ю в їх помешканні у Парижі. Колишній британський король Едвард VIII, який у 1936 році зрікся престолу, щоб одружитися з американською вдовою панею Сімпсон, з міщанського роду, оповідав з гумором про різні подробиці з свого життя. Між іншим, він заявив, що його дружина волила би, щоб він радше курив марихуану, аніж тютюн, але він не може зважитись. Княжна Віндзор нарікала на дві „погані звички" її 75-літнього чоловіка: куріння і гру в гольфа.

Нігерія „дуже радо" приймає допомогу від Америки

Вашингтон. — Голова Нігерії генерал Якубу Говон заявив, що Нігерія „дуже радо" прийме допомогу від Америки — виявив журналістам пресовий речник Державного Департаменту Роберт МекКлоскі. Ген. Якубу Говон прийняв у минулий вівторок на довгій розмові асистента державного секретаря для африканських справ Дейвіда Нюсома і заявив йому, що в найближчому часі нігерський уряд передасть Америці список тих речей, що Нігерія потребує в першу чергу. Три дні тому президент Р. Ніксон виявив, що він признaчив окремих 10 мільйонів дол. на допомогу Нігерії, поруч із навантаженими харчами й одягами вісьмома транспортовими літаками та чотирма гелікоптерами. Нігерський уряд є проти прилету до Лягосу, столиці Нігерії, будь-яких чужинецьких літаків із чужинецькими пілотами. Водночас нігерський уряд за іменем назвав чотири держави, від яких Нігерія не прийме ніякої допомоги. Цими державами є Франція, Португалія, Південно-африканський Союз і Родезія, як також кільканадцять харитативних організацій, між ними церковні, які постачали допомогу Біяфрі під час її визвольної війни. Державний секретар Вілліям Роджерс ствердив в інтерв'ю через радіо, що політика Америки супроти війни між Нігерією і Біяфрою виявилася правильною: Америка не брала на увагу у своїй допомоговій акції ніяких політичних моментів і займала супроти війни в Нігерії строгу невтральність. За вістками з Лондону нігерське військо поводиться пристойно і не переводить актів масового вбивства. Його відтягають до бараків і касарень та передають справу зберігання порядку — поліції. В Західній Европі й в різних африканських країнах зосереджено масу харчів, що їх можна перевезти до Нігерії, але голова католицької організації „Карітас" о. Ніколяс Франк перебачає, що „сотні тисяч людей можуть померти з голоду в найближчих днях", якщо довше потриває хаос з довоженням і розподілюванням харчів.

Президент зменшує бюджет, щоб поборювати інфляцію

Вашингтон. — Президент Р. Ніксон наказав дальше зменшення бюджету на 1971-ий рік, щоб можна було припинити інфляційний тиск на економію. Зарядження Президента в справі зменшення бюджету сталося на засіданні Президентського кабінету. Президент розглянув запропонований Бюджетовим бюром проєкт бюджету і сказав, що треба було дальше зменшити. Бюджетове бюро запропонувало було збалянсований проєкт бюджету ,але Президент хоче, щоб бюджет на 1971-ий рік був дійсно збалянсований, тому наказав, його знизити. Не знати, як високий буде проєкт бюджету, здогадуються, що коло 202 більйона. Ніксон бажає, щоб всі могли вірити, що новий бюджет буде збалянсований без нових податків ,і щоб внаслідок цього могли знизити відсотки від позичок, які дуже збільшилися, що утруднює кредити, без яких може почнатися економічна депресія. Федеральна Резервна Рада не погодиться на це ,щоб зменшити відсотки та влегшити кредити, коли не буде переконана в тому, що Уряд плянує бездефіцитовий бюджет.

Найвищий Суд ЗСА наказав об'єднати школи в 6-ох стейтах до 1-го лютого

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСА наказав вже з 1-им лютого об'єднати школи в 14 шкільних округах, а не аж з початком шкільного року 1970-1971, як вирішив був Апеляційний Окружний Суд ЗСА ч.5. Ці шкільні округи знаходяться в Алябамі, Флориді, Джорджії, Луїзіяні, Міссісіппі і Тексасі. Адвокат Крайового Товариства для Поступу Кольорових Народів вніс був скаргу від рішення Окружного Суду, і Найвищий Суд ЗСА пригадав своє рішення з 29 жовтня в справі негайного об'єднання шкіл в 30-ох шкільних округах в стейті Міссісіппі і ще раз наказав, що школи треба об'єднати вже до 1-го лютого ц. р. Перше рішення в справі незалежности окремих шкіл для негритянських і білих учнів видав був Найвищий Суд ЗСА ще в 1954 році. Два голоси були проти того, щоб відкидати рішення Окружного Суду в Луїзіяні, який знає краще місцеві відносини. Цими голосами були головний суддя Найвищого Суду — Воррен Е. Бургер і суддя Поппер Стюарт.

Державний Департамент переводить організаційну реформу

Вашингтон. — Заступник підсекретаря в Державному Департаменті Вілліям Б. Мекомбер, промовляючи до 1,000 працівників цього Департаменту, виявив, що плянується широка внутрішня реформа, щоб краще могла діяти дипломатична служба цієї країни в ділянці закордонної політики, та ліпше можна було використовувати службовий персонал. Присутні були працівники Агенції Міжнародного Розвитку та Інформаційної Агенції ЗСА. В реформі плянується встановити нову систему визначування спеціялістів, поліпшену систему авансів та реорганізацію структури Департаменту. Цю реформу переводиться після довгорічних студій цієї справи. Промова Вілліяма Б. Мекомбера мала заголовок: „Стратегія керівництва: Програма для 70 років" Вона була відповіддю на численну критику цього Департаменту ведену самими фахівцями дипломатами.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО ОБОВ'ЯЗОК РЕЄСТРАЦІЇ

Як уже раніше інформувала „Свобода", у січні цього місяця, усі жителі в ЗСА, які не є американськими підданими - громадянами, повинні з обов'язкового порядку зареєструватись. На кожній пошті можна взяти малий формуляр, на якому англійською мовою подані відповіді на кілька запитань: ім'я, прізвище, час народження, число картки соціяльного забезпечення тощо. Формуляр не можна відсилати через пошту, його треба здати на будь-якій пошті першому-ліпшому службовцеві. Якщо дитина має менше, ніж 14 років, то замість її підпису повинні той формуляр підписати батьки або ж опікуни. Не виконання цього обов'язку потягає кару, включно з примусовим виданленням з території ЗСА.

Брандт: „Нема мови про визнання суверенности Східньої Німеччини"

Бонн. — Соціялістичний канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт заявив у своєму „Рапорті про стан нації", що його виголосив в парляменті в минулу середу 14 січня, що „нема мови", щоб західньо-німецький уряд міг виконати вимогу комуністичної Східньої Німеччини та визнати її, як суверенну державу. В. Брандт ствердив, що не можна зробити це, бо „Німецька Федеративна Республіка і Німецька Демократична Республіка не є чужецькими державами". Він вказав на непорушну єдність німецького народу і на такі особливі моменти в існуванні тих двох Німеччин, як Берлінський мур, тисячі жертв внаслідку спроби німців свобідно порушатись на німецькій території і т. п. факти, які створюють „особливу ситуацію" в Середній Европі. Віллі Брандт відкинув переслтий йому „плян" Вальтера Ульбрихта з ультимативною вимогою Ульбрихта прийняти його, і заміть того запропонував, щоб делегати обох Німеччин розпочали конференцію з правом заторкувати на ній кожну справу, яку захочуть, та з остаточною ціллю — перевести мирним способом з'єднання Німеччини. Одначе базою такої конференції ніпоможе бути визнання, що ні одна з існуючих Німеччин не буде силоміць змінювати соціяльного устрою в другій Німеччині. Віллі Брандт покликався на факт, що така конференція без ніяких попередніх передумов відбувається тепер між Західньою Німеччиною і Совєтським Союзом, з ціллю поправити взаємини між ними і що тоже те саме може й повинно відбутися між Західньою Німеччиною. За найперішими коментарями — гострі й прикрі становище, що його тепер зайняв В. Брандт супроти східньо-німецьких комуністів, з одночасним потвердженням вірности Західньої Німеччини союзові з Заходом, прийшло внаслідок зросту внутрішньо-німецької опозиції проти надто ревних старань Віллі Брандта — дійти до згоди з комуністами.

Еґню закінчив свою подорож до 11-ох країн Далекого Сходу

Окленд. Нова Зеляндія. — Відвідинами в Новій Зеляндії в минулий вівторок і середу (на Далекому Сході були вже середа й четвер) віце-президент Спіро Еґню закінчив свою подорож до 11-ох країн Далекого Сходу і Океанії. Відлітаючи до Канберри в Австралії Еґню ще раз запевнив прем'єра Джана Ґортона, що Америка охоронятиме Австралію своєю „атомовою парасолею" та висловив своє вдоволення, що міг побувати в Австралії хоч короткий час. На летовищі в столиці Нової Зеляндії Окленді привітав Еґню ново-зеляндський прем'єр Кейт Голіок. Гурт патлатих і бородатих „пікніків" і „в'єтніків" старався демонструвати, перед готелем ,в якому замешкав Віцепрезидент з своєю дружиною та почетом. Поліція відгородила демонстрантів від готелю залізним бар'єром.

В Совєтському Союзі розпочався новий перепис населення

Москва. — 15 січня ц. р. зранку розпочався в Совєтському Союзі новий перепис населення, що його переводять пів мільйона осіб, яких зорганізував Центральний статистичний уряд. Переписні листи охоплюють 11 запитів - призвище, вік, стать, цивільний стан, національність, мова щоденного вжитку, освіта, місце замешкання і т. п. Водночас кожну четверту особу будуть додатково допитувати в справах, які торкаються спеціяльно праці — чи змінювано місце праці, чому саме, які засоби комунікації до праці, як далеко від місця замешкання до місця праці і т. п. Це діється внаслідок кризи на ринку праці і трудноців із робітниками у віддалених околицях совєтської імперії. До деяких таких віддалених місць на далекій півночі переписувачів довозитимуть гелікоптерами. Це 5-ий з черги перепис населення в СССР. Попередні відбулися в роках 1920, 1926, 1939 і 1959. Цей перепис був визначений на минулий рік, але відкладено його внаслідку суперечок між Центральним статистичним урядом та демографами з Академії Наук, які вимагали куди докладніших і численніших запитів. На 1 січня цього року було в СССР 241,000,000 населення, але ця цифра контроверсійна. Перепис з 1959 року подавав 208.000.000 осіб. Совєтські державні статистиці залежить на тому, щоб подавати існуванням якнайбільшого числа росіян за національністю і якнайбільше осіб, що їх „мова щоденного вжитку" — російська.

У Донецьку засудили нелеґального радіонадавача

Київ. — У м. Донецьку на Донбасі сконфіскували радіоапаратуру і засудили до позбавлення волі на не вказаний точно час радіотехніка з місцевого аеродрому Володимира Новікова. Під кличкою „імператор" він провадив нелеґальні радіопередачі, „заважаючи радіостам аеродрому". Міліція і карний розшук з допомогою радіопеленгатора викрили його під час передачі різних дешевеньких циганських романсів, як інформує московський „Труд" з 18 грудня 1969 р. „душуроздираючих закордонних пісеньок та безконечної балаканини". На суді В. Новіков мав прохати, щоб йому пригадали, скільки вважають за потрібне, але щоб у нього не конфіскували радіоапаратури і не забрали магнетофону, чого суд не взяв до уваги. „Труд" згадує, що в СССР поширене радіохуліганство. Нелеґальні радіонадавачі на коротких хвилях, переважно радіолюбителі-молодь, вішають на дверях будинку замки, щоб заплутати слід, а один, спійманий під час радіонадавання, вкинув апаратуру у великий казан з кип'ячою водою. Газета згадує, що в тім же Донецьку невідомі хотіли викинути з швидкого трамваю на вірну смерть інспектора державної контролі, але його „виручила відвага і рішучість". Нелеґальні радіонадавачі називають себе „вільними синами ефіру", мають такі позивні-клички, як „імператор", „князь", „граф", „маркіз", „отаман" тощо. „Труд" закликає громадян, щоб вони допомагали КГБ виловлювати таких радіолюбителів, які, мовляв, заважають літакам під час лету у їх радіозв'язку з аеродромами.

На Львівщині відкрито музей Олександра Мишуги

Київ. — У рідному селі великого українського мистця співу, оперового соліста світової слави Олександра Мишуги, Новий Витків на Радехівщині, було відкрито в кінці грудня 1969 р. Музей. Віля вході до музею, що примістився в одноповерховому будинку культури з кінозалею на 350 місць та бібліотекою, на гранітній дошці викарбувано напис: „Музей Олександра Пилиповича Мишуги, 1853-1922". Ініціятором створення музею був місцевий вчитель С. Мовчан, який ще в 1963 р., в 110-ліття народження Олександра Мишуги, показав у середній школі виготовлений ним стенд із світлинами та матеріялами про життя й творчу працю Олександра Мишуги. В 1968 році група студентів із Львова відремонтувала велику кімнату та по-мистецькому її оформила, під керівництвом Дмитра Ходжая, і так був створений Музей Олександра П. Мишуги. У Музеї серед експонатів є портрет співака, виконаний І. Медянком, чудовий вишитий рушник подарований родиною О. Мишуги, книжки та матеріяли про цього майстра співу, вирізки з різних газет із захопленими відгуками за виконання партій у різних операх. Між особливо цінними експонатами, сповіщає „Культура і Життя" з 4-го січня 1970 р. є „гнучка платівка з записом голосу Олександра Мишуги", є також деякі документи, що розповідають про зв'язки співака з І. Франком, М. Лисенком, Соломією Крушельницькою та ін. діячами української культури. У кімнаті-музеї встановлено погруддя Олександра Мишуги — подарунок львівського скульптора Василя Одрехівського. У книзі записів студенти із Львова залишили для учнів школи запис, в якому закликають цілої брати приклад з Олександра Мишуги, як треба любити свою Батьківщину.

Олександер Мишуга

Олександер Мишуга помер у 1922 р. в Німеччині, у Фрайбурзі. Перед смертю співак висловив побажання, щоб його тіло поховали в рідному селі Новому Виткові. Але спершу його було поховано у Стокгольмі, заходами шведських молодих друзів — учнів співу, а потім вони ж, із допомогою львівських громадян перевезли труну до Нового Виткова, де й відбулось перепоховання 29 вересня 1922 р. в збудованому склепі. На надмогильному камені дотепер зберігся такий напис: „Олександер Мишуга, світової слави артист-співак, що весь труд свого життя, славу та майно рідному красі в жертву приніс".

Вийшла книжка нарисів Уляни Любович „Розкажу Вам про Казахстан"

Вінніпеґ. — В місцевому видавництві „Новий Шлях" появилася п. н. „Розкажу Вам про Казахстан" книжка нарисів з пережитого відомої з багатьох виступів і літературних вечорів у ЗСА й Канаді письменниці Уляни Любович. У зібраних у цій 190-сторінковій книжці двадцять і шести нарисах і спогадах йде мова про переживання й долю людей Західньої України, зокрема українців і поляків зі Львова, що були арештовані й вивезені совєтами в 1940 році після окупації західньо - українських земель у Казахстан та в Сибір, де багато з них й загинуло внаслідок важких умов життя і непосильної каторжної праці. Авторка, яка пережила це заслання й сама втратила у Казахстані своїх найближчих, розповідає про свої і їхні і багатьох інших засланців переживання спокійним стилем, сповненим трагізму й ліризму, з любов'ю і співчуттям не тільки до жертв насильних вивозів, але й до тубільців, серед яких довідилося їм жити. В першому з нарисів, що править „замість вступного слова", У. Любович розповідає про свої зустрічі з рідними і знайомими — вже на американському континенті — після двадцяти і семи років розлуки із ними. Книжка видана в мистецькій обкладинці і з ілюстраціями відомого еміграційного маляра і графіка Мирослава Григоріїва. На внутрішніх сторінках обкладинки подані інформації про Казахстан.

Метеорологічний центр передбачає м'яку зиму в Україні

Московська „Правда" з 9-го січня в замітці „Несподіванки зими" подала передбачення Метеорологічного центру СССР, де сказано, що цього року зима на Україні та в цілій європейській частині імперії буде м'яка, без дуже міцних морозів. Той центр вважає, що минулорічна надзвичайно сувора зима була завершенням кількарічного циклу похолодання: „Холодний 1963-ій рік розпочав сучасний цикл похолодання", — сказано в „Правді". — Тепер розпочинаються теплі, сніжні зими в європейській зорі, чи м'якість зим має впливати не лише сонце, а й інші об'єкти космосу. Останнім часом через Білорусь та Україну пройшли кілька сильних циклонів з Біскайської затоки. На початку січня в Україні в середньому на полях було вже від 20 до 25 сантиметрів снігу, „що значно перевищує норму". 9-го січня над майже всією територією України йшов дощ, були тумани, ожеледь, температура на межі розмерзання, а потім розпочалася снігова буря, що тривала три дні.

Обіцяють авта, які не занечищуватимуть повітря, але аж від 1980 р.

Дітройт. — Президент Корпорації Дженерал Моторс Едвард Н. Ковл, промовляючи на Конвенції Товариства Автомобільних Інженерів, виявив, що Уряд незабаром звернеться до автомобілового промислу з домаганням, щоб до 1980-го року були готові авта, які не будуть занечищувати повітря, бо не будуть випускати диму зі спаленої газоліни, як це діється тепер. Президент Ковл сказав, що його фірма вже випробувала в своїй лябораторії, що можлива продукція таких „бездимних" авт. Ковл закликав нафтовий промисл до того, щоб продукували чистішу газоліну.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перегони у зброєнні

Ліберальна частина конгресменів і сенаторів віддавна була за значне зменшення видатків на оборону, рекомендуючи „договорення" з Советами щодо обопільної редукції збройних сил, себто такого бодай частинного роззброєння, яке давало б гарантію безпеки. Мовляв: не арсенали зброї, а порозуміння з потенціяльним агресором — найдоцільніший засіб проти агресії і найкраща забезпека миру. В теорії така теза правильна. В практиці цілком нісенітна, бо не можна осягнути таке „договорення" з Советами, яке зліквідувало б загрозу агресивного совєтського імперіялізму. А втім, коли Совєти погодилися на конференцію у Фінляндії в справі припинення перегонів у зброєнні, особливо щодо деяких родів стратегічної зброї, і коли та конференція у Гельсинках переводилася в „сердечній атмосфері", розпочавшись і закінчившись шампаном, то віра в можливість порозуміння з Москвою поглибилась, а з нею зросло насторожения проти збільшення видатків на оборону.

20-го січня ц. р. має розпочатись у Відні ота американсько - совєтська конференція, яка в очах деяких оптимістів повинна започаткувати нову еру в міжнародних відносинах. В писаних і говорених міркуваннях на цю тему можна почути, що в інтересі Совєтського Союзу також лежить припинення перегонів у зброєнні, які самі собою становлять загрозу для миру, — що Совєти напевне так само насторожені проти третьої світової атомової війни, як Америка, — що на тлі затяжного конфлікту з комуністичним Китаєм Москва мусить забезпечити собі „спину", — і що, врешті, совєтська економіка не всилі витримати дальших головокружних видатків на зброю, тим паче, що не можна вічно відмовляти совєтським громадянам найконечніших предметів щоденного вжитку. І знову таки — всі ці аргументи логічні, але знову з малим „але": найпершою передумовою тривкости миру, передумовою кожного порозуміння щодо міжнародного роззброєння є конструктивна розв'язка найповажніших проблем, себто ліквідація причин можливого зудару. Тому правильно остання міністерська Рада Атлантійського Союзу (НАТО), обмірковуючи совєтську пропозицію відбути паневропейську „конференцію безпеки" з участю також ЗСА, ствердила, що немає глузду скликати таку конференцію задля підписання якоїсь словесної декларації, наприклад, про відмову від користування зброєю у вирішуванні суперечок, зате можна і варто провести таку конференцію, коли б ще перед нею договоритись про обопільне відкликання з Середньої Европи бодай частини військ та зліквідувати конфлікт довкола Берліну.

Совєти вважають, що ставлення таких логічних передумов — це „ускладнювання" пропонованої ними конференції, і що конференція в справі обмеження складів деяких родів стратегічної зброї повинна відбуватися без ніякого зв'язку з політичними проблемами. Американський Уряд погоджується на всі розмови, що можуть відпружити ситуацію і збільшити гарантію миру. Але Уряд надто добре знає факти про СССР, його збройні сили й тенденції, щоб узалежнювати безпеку Америки від легкодушного оптимізму. 7 січня ц. р. на пресовій конференції у Пентаґоні секретар оборони Мелвін Лерд виявив, що Совєти приспішеним темпом продукують і розміщують на викидням свої гігантські міжконтинентальні атомові ракети „СС-9" і що постала реальна загроза знищення всіх американських викиднів у несподіваній совєтській ракетній атаці. Лерд заповів, що Америка зі свого боку, щоб зрівноважити совєтське зброєння, приспішить досліди над супербомбовиком „Б-1" та підводними атомовими човнами, вивінуваними у 20 ракет з засягом на 6.000 до 8.000 миль, себто численнішими й сильнішими, аніж теперішні ракети „Поляріс" — „Посейдон".

Орган совєтських збройних сил „Красная Звезда" негайно зареагував: большевики не заперечують твердження Лерда щодо збільшення совєтського арсеналу офензивної стратегічної зброї, але в своєму цинізмі — погрожують, що американська логічна реакція на ту совєтську загрозу „може пошкодити шансам порозуміння щодо припинення перегонів у зброєнні". Очевидно, що ревеляції Пентаґону про накопичування Москвою найгрізнішої атомово - ракетної зброї ще більше підриває довір'я до її „доброї волі". Водночас Уряд, зайнятий редукцією бюджетових видатків в ході боротьби проти інфляції, став перед конечністю вимагати від Конґресу більших сум на оборону. Ця нелегка справа ускладнить відносини між Білим Домом і Капітолем. А втім, дотеперішня практика доказала, що Конґрес ніколи не відмовляє Урядові фондів на оборону, діставши добру мотивацію, на що ті фонди потрібні. Безпека країни і її населення в тому, що Уряд і Пентаґон не заражені наївною вірою у миролюбність Москви.

ЗДОРОВА РЕАКЦІЯ СУСПІЛЬСТВА

Одна з найбільших американських професійних опитових аґенцій Луїса Гарріса перевела опитування, як рядові американські громадяни реагують на відомості про так звану масакру, що її буцімто перевели американські вояки 16 березня 1968 року в південнов'єтнамському селі Сонґмі.

На запит „Чи думаєте, що вояки, які допустилися вбивств, виконуючи накази своїх командирів, повинні стати перед воєнним судом, чи треба залишити їх в спокої?" — 66 відсотків запитаних відповіли, що „треба залишити їх в спокої", а тільки 15 відсотків заявились за судом над ними, при 19-ох відсотках, що не мали ясної думки.

Більшість запитуваних заявили, що вони самі не вбивали б цивільних осіб, коли б навіть дістали такий наказ, але були по половині поділені думки, чи можна все ще вважати за справедливий і доцільний принцип, прийнятий на Нюрнберзькому процесі, що воєнним злочинцем є також той старшина і вояк, що допускаються злочину, виконуючи даний йому наказ.

Відомо, що справу так званої масакри в Сонґмі розголосили, як нездорову сенсацію, ті журналісти й політики, які страшенно обурюються тепер проти „звірств" американських вояків, але мовчали і мовчать про дійсні звірства, масово доконувані протягом шести років в'єтнамськими комуністами. Отже, ясно, що головною спонукою цієї пресової кампанії був не гуманітаризм, а політичний мотив — підсилити противоєнні настрої опозиційних супроти Уряду Ніксона кіл і завдати Урядові новий клопіт.

І тому реакція американського громадянства дуже знаменна і дуже позитивна. Американські вояки, а тим паче цивільні громадяни не є прихильниками жорстокости в будь - якій формі, але вони слушно стверджують, що „кожна війна, особливо війна партизанська, жорстока і в ній всяке трапляється". Коли пригадати, що в Америці є кругло 30 мільйонів ветеранів першої і другої світової та Корейської воєн, то проблеми війни відомі американцям не тільки з теорії й оповідань.

Військова влада все ж таки оскаржила у вбивствах і „провинах проти людяности" чотирьох учасників того бою у Сонґмі. Військовий суд з'ясує, чи винні вони чи невинні. Уряд і військовий провід, притягаючи до відповідальности вояків за акти вбивства цивільних осіб, хочуть протидіяти цим актам тепер і в майбутньому.

Може це й слушна військова політика. Але рядовий громадянин таки має рацію: кожна війна жорстока, тим паче війна партизанська і тим паче проти ворога, який стосує звірства супроти цивільного населення, щоб кривавим терором застрашувати людей і робити їх слухняними. Тому найправильніше було б, мабуть таки, не притягати до відповідальности вояків за їх вчинки, доконані на бойовищах два роки тому.

Правильне теж і відношення американського суспільства до так званої Нюрнберзької міжнародно-правної доктрини. Нюрнберзький процес проти німецьких воєнних злочинців також поведено не в ім'я міжнародної справедливости, а в ім'я помсти в першу чергу комуністів і жидів.

Злочини гітлерівського режиму були такі величезні, що треба було покарати винуватців. Ніхто у світі не може виправдувати і неспровокованої німецької агресії у вересні 1939 року, яка розпочала другу світову війну. Але приявність між прокураторами й суддями на Нюрнберзькому процесі представників СССР, того самого, який договором Ріббентропа - Молотова уможливив Гітлерові розпочати другу світову війну, представників тієї держави, яка перевела найбільші в історії світу масові криваві злочини, було цинізмом, що заперечив моральну вартість того суду.

Через 25 років після Нюрнберзького процесу все ще відкритим стоїть принципове питання, чи треба і варто вішати старшин генерального штабу, яких професійним обов'язком — у кожній державі — є виготовляти стратегічні пляни і які, проте, не виповідають війни і ледве чи мають вплив на вчинки низових частин. Відомо також, що коли німці поводилися брутально супроти населення окупованих країн, то, з другого боку годі назвати гуманною акцією бомбардування альянтами Дрездену чи Липська з тисячами жертв серед цивільного населення.

Всі ці контроверсійні питання зактуалізувала так звана „справа Сонґмі", і ведена тепер публічна дискусія в цій справі є, мабуть, єдиною користю з її розголошення.

(ік)

ВИЙШОВ НОВИЙ ПІДРУЧНИК „ПРО ЩО ТИРСА ШЕЛЕСТІЛА"

Лондон. — З друку в Лондоні вийшов найновіший і останній підручник сл. п. проф. Марії Дейко, під назвою „Про що тирса шелестіла". Ця читанка, з багатьма ілюсраціями, призначена для дітей 5-го року навчання в Рідній Школі або Школі Українознавства. Видавництво „Рідна Мова" в Австралії, з рамени якого випущено підручник, інформує, що в продажу один примірник коштує в ЗСА 3.70 дол., а в Канаді 4 дол., та що Видавництво дає опусти на гуртові замовлення. Підручник - читанка „Про що тирса шелестіла" був останньою працею сл. п. проф. Марії Дейко, яка померла в Австралії минулого року. Заопікувався дальшою долею останньої праці і допровадив до видання книжкою її син інж. Вадим Дейко.

Р. Рахманний

УКРАЇНА НА ГРАНІ 1970 РОКУ

(2)

Обидва висновки, на мою думку, правильні. Адже хто прийме марксистсько - ленінську тезу про єдиноможливу „вільну Україну" при передумові „єдиної дії пролетарів великоруських і українських", той остаточно мусить зректися вимоги і права свого народу на справжню суверенність, тобто на державну незалежність, співзвучну з духом антиколоніялізму XX століття.

Але, на щастя, чужоземна громадська думка протягом 1960-их років знаходилася під інформаційним обстрілом теж збоку української політичної еміграції та організованих українських громад у їхніх країнах поселення. Без ніякого перебільшення можна сказати: в цьому десятилітті організована українська громадськість за кордоном — спільно з усіма українськими політичними установами, центрами і партіями — проробила в цьому відношенні значну конструктивну роботу і таким чином принаймні частинно виправдала своє існування. Не будь української політичної еміграції (Державного Центру УНР, Української Національної Ради з її складовими політичними партіями, Закордонного Представництва УГВР, монархічного середовища Українських Гетьманців - Державників і Закордонних частин ОУН з їхніми прибудівками) та не будь у нас громадських, церковно - релігійних, культурно - освітніх і виховно-молодіжних об'єднань (сьогодні координованих Світовим Конґресом Вільних Українців), то українська проблема в світі не існувала б або вона була б така слабка, що її можна було б інтерпретувати з точки зору інтересів російських централістів.

А втім, навіть обставина, що українські вільнодумці, промовивши з власної ініціятиви своє гідне слово на захист прав української людини та української нації, знайшли відкритий шлях до багатьох чужомовних публікацій поза межами контролю Москви, було прямим наслідком існування і діяльности української політичної еміграції та сильної української поселенчої громади в країнах Заходу. Якби не ця українська допомога на місцях — буквально на всіх континентах і субконтинентах! — тоді всі ці писання українських патріотів мабуть залишилися б по той бік совєтської цензурної завіси або були б включені західніми аналітиками в т. зв. всеросійський процес боротьби за визволення „всеросійської" чи „совєтської" людини в СССР. Ще й нині, коли в громадській та науковій думці Заходу безсумнівно встановлено національний характер цих українських авторів і їхніх праць, російські еміґрантські видавництва часто передруковують документи Чорновола, Мороза, Караванського та інших українських вільнодумців, не подаючи такої „дрібнички, як те, що всі вони — українці, які прагнуть встановлення справжньої української державности на території України.

Якщо такі спроби недобитків російського білого імперіялізму та їхніх реакційних приятелів в англосаксонських середовищах провалюються, то це також заслуга української організованої громадськости за кордоном. Наша громадськість всебічно використала догідну міжнар. обстанову (зокрема в час і після окупування ЧССР військами Росії та її підневільних союзників) і більш-менш розсудливо інтерпретувала писання українських вільнодумців перед обличчям збудженої громадськости світу.

Таким чином 1960-ті роки записалися в історії як наочний доказ дійової єдности українських еміґрантів і їхніх нащадків з крайовими українськими національними силами — тієї єдности, до здійснення якої так наполегливо закликали всіх українців на світі речники Воюючої України приблизно 20 років тому. Що цю єдність досягнуто не шляхом якогось спеціяльного плянування чи формального домовлення, але що вона виникла і розвивається як природний результат діяння двох окремих живих сил — відділених просторами, різним мисленням, політичними і психологічними кордонами, то це не має суттєвого значення. Важливо, що українську проблему перед обличчям досі байдужого чужомовного світу висунено спільними українськими заходами, хоч і з двох відмінних плятформ.

В чому основна різниця між ними?

Українські патріоти в Україні вважають (або принаймні вони так твердять у своїх писаннях), що українську суверенну державу можна і треба відновити шляхом привернення на практиці в УССР і в цілому СССР основних принципів інтернаціоналізму Маркса і Леніна.

Закордонні українські патріоти пригадують своїм землякам і всьому світові факт, що українська нація самовизначилася власними законними актами в народовладну суверенну українську державу саме всупереч теоріям Маркса і Леніна, бо на базі принципів отих двох централістів не було, нема і ніколи не буде реальної можливости встановити чи розвинути українську суверенну державу.

Ось таким чином перед обличчям громадськости комуністичних країн і держав Заходу зарисувалося нині українське питання як жива міжнародна проблема, що неначе корабель на широкому океані пливе під двома прапорами. Відповідальні керівники держав і освічені чужинці сьогодні бачать Україну в двох аспектах. Україна — це територія з релятивно своєрідним населенням, адміністраційно оформлене в економічно - виробничу провінцію Совєтського Союзу, тобто Росії; в політичному відношенні ця Україна, оформлена конституційно в республіку з совєтським ладом правління, робить натяки на свої можливості діяти як напівсуверенна держава. Водночас чужинецька освічена громадськість сьогодні вже виразніше бачить, що псевдодержавницькій системі протиставиться значна частина українського народу на його власній території і майже вся українська еміґраційна громадськість. Українське суспільство в різних країнах Заходу, розділене на різні середовища внаслідок різноманітної державної приналежности, нагадує групу острівців, розташованих серед чужих морів і океанів, але духовно об'єднаних під одним прапором ідеальної української суверенної незалежної держави. Своїми державницькими властивостями, заякореними вдержавницьких актах 1917-20 років, ця ідеальна українська держава завжди переважала і досі переважає питому вагу існуючої та концепційної УССР в кожному відношенні.

Не треба бути спеціялістом міжнародного чи порівняльного державного права, щоб розуміти основну різницю між ними. Протягом свого 50-літнього існування Українська ССР ні разу не була діючим фактором у міжнародних взаємовідносинах, або, якщо висловитися термінологією англомовної журналістики, УССР ні разу не була підметним „нюзмейкером" у світі. Світова громадськість ні разу не спостерігала Української ССР як діючу державу в будь-якому відношенні. Участь в Об'єднаних Націях, яка свого часу викликала була суперечки на конференціях воєнних альянтів, є ще й досі лише одним із аспектів російської закордонної політики. Лише з уваги на вимогу Москви Українську ССР допущено до ґрона членів ОН, і лише з ласки Кремлю київські керівники час від часу можуть підписати якийсь міжнародний документ. Жаден крок у цьому відношенні не був оцінюваний київським урядом і навіть не міг бути, поскільки той уряд не має безпосереднього доступу до будь - якої держави, байдуже капіталістичної чи комуністичної. Становище київського уряду та всієї УССР сьогодні приблизно таке, а може й слабше, ніж уряду Домінії Канади перед 1914-им роком.

Повернення до т. зв. марксистсько - ленінських принципів інтернаціоналізму в СССР ніяк не змінило б того становища України ані в структурі совєтської федерації, ані в таборі комуністичних країн, а вже про стосунки з некомуністичними державами то шкода й згадувати. Бо ленінський принцип совєтської великодержавности є російським централістським принципом. Сталін спробував був зробити його гнучкішим та більш достосованим до життя в 1944 році і дозволив Білоруській ССР і Українській ССР на утворення міністерств закордонних справ і участь в Об'єднаних Націях. Однак, той процес оживлення мертвої республіки підсовєтських українців зупинено на половині дороги: міністерство утворено, але без можливости встановлювати власні дипломатичні зв'язки навіть з ідеологічно спорідненими державами. Московські централісти остаточно відмовилися навіть від власного інтересу, що його відкривав перед ними оживлений федералізм вищого ступня. Замість виступити перед людством як справжня спілка суверенних націй, вони поспішили показати світові наочно, що СССР — лише перемальована російська великодержава.

(Закінчення буде)

ЛЕНІН ПРО КОМУНІЗМ

Не тільки в совєтській пресі, але вже й за кордоном, у першу чергу в комуністичних та „прогресивних" газетах, починають частіше з'являтися статті з приводу 100-річчя народження „вождя світової соціялістичної революції" В. Леніна, „творця першої в світі соціялістичної держави СССР". Очевидно, всюди в таких статтях вихваляється Леніна, як одного з основоположників комуністичного вчення, учня та послідовника К. Маркса. Ревізію думок Маркса, до якої був змушений вдатись Ленін, комуністи у своїй пресі називають „творчим розвитком думок Маркса". Ленін був змушений ревізувати застаріле вчення автора „Капіталу", адже Маркс, напр., твердив, що царська Росія з її нерозвиненою промисловістю була в Европі найдалі від революції. Тим часом, революція вибухнула в 1917 р. саме в царській Росії — соціяльна, а в околичних країнах — національна і соціяльна.

Головним твердженням Леніна щодо суті самого „комунізму" було таке, про яке тепер майже не згадується в ювілейних комуністичних опусах. Ось це твердження, взяте з писань Леніна, московське видання, том 38, стор. 179: „Ми цінимо комунізм лише тоді, коли він підпертий економічно". Іншими словами, всі гасла про комунізм та й сама побудова „комуністичного суспільства" нічого не варта, якщо це не підперте щедро заставленим стравами столом, вигідним мешканням для працюючих, матеріяльною високою оплатою праці.

Майже 50 років існує врятована з допомогою марксівських гасел Російська імперія Леніна — СССР. І впродовж усього цього майже півстоліття трудящі в тій країні, робітники, селяни та трудова інтелігенція, ще ніколи, хіба коротко за НЕП-у не мали справді заставленого стравами столу. Коли б хтось зумів підрахувати, скільки мільйонів і мільярдів годин витратило населення на стояння в чергах тільки по хліб, то й невидющий побачив би, що накинена комуністами соціяльно-економічна система в СССР не життєздатна. Комунізм довів людей в СССР до того, що заробляючи заледви 100 рублів місячно, вони мають платити за сорочку 20 рублів. Тому й помовчує совєтська преса згадане „вчення" Леніна

(л.п.)

Інж. Степан Семко

ПАРК „СОФІЇВКА" В УМАНІ

(2)

Потоцький збудував руками українських селян величний парк високої мистецької вартости, який здобув світове признання.

Парк займає п'ятсот гектарів площі. Над його створенням працювало сто шістдесят п'ять тисяч кріпаків, які пересували величезні куски ґраніту, оформлюючи скелясті грані і вугли. Для пересунення скель уживано примітивне знаряддя і машини, закуплені Метцелем у Голляндії. В зимову пору уживано саней. В парку багатющий добір рослинности з цілого світу. Скеляста околиця, водні ефекти — підземні річки, водні запори, водоспади, каскади, водограї — полонять своєю красою. Композиція парку узгіднена з профілем околиці і рослинности. З узгляднениям рельєфу створено угруповання різнородних дерев і кущів. Високі рослини розсаджено по горбах, а низькі по схилах і видолинках. В міру віддалення від ріки Камінки рослинність прибирає лісо-паркового характеру: галявини, травники, квітучі луги...

Композиційною віссю парку є ріка Камінка. Над її потоком розміщені всі партери, архітектурні й технічні структури.

Головний вхід до парку прикрашений залізною брамою з баштами по боках. Від нього починається алея, обсаджена каштанами.

Парк поділений на три частини, і коли б описувати його докладно, то це забрало б багато місця і часу. Треба було б описувати понад 65 архітектур, вікові дуби, розкішні липи, гідротехнічні споруди та скульптури. Згадаємо тільки про Громову або Левину печеру, яка на глядача справляє велике враження.

Ця печера найбільша в парку. Вона вирубана в скелі, але так штудерно, що видається зовсім природною. Її склепіння спирається лише на ґранітному стовпі неправильної форми. Всередині темно і вогко. Там колись попід стінами були сидження, а між ними круглий стіл з полірованого ґраніту. За тим столом, шляхта уряджувала бенкети та програвала в карти тисячі закріпачених селян. До печери була проведена вода з Горішнього озера. Подавана сильним тисненням, вона витворювала враження потоку, який уже при вході до печери створював неначе далекий гуркіт. Час від часу тиснення підсилювалось, і вода витрискувала, нагадуючи лев'ячий рет. На одній стіні в печері був вирізьблений вірш поета Станіслава Трембецького польською мовою:

„Я кажу, що в цьому
чудовому місці
Нещастя забувається,
а щастя збільшується"

Уже в 1800 р. „Софіївка" була мистецьким комплексом і найкращим парком не тільки в Росії, а взагалі в усій Европі.

Про „Софіївку" вийшли книжки Д. С. Кривулька, М. Л. Реви „Софіївка" українською мовою та О. Л. Липи „Софиевка" російською мовою. Обидві книжки ілюстровані численними чорно-білими фотографіями.

Парк „Софіївка" — це відомий пам'ятник паркової архітектури кінця XVIII століття на Україні, який захоплює своєю красою всіх відвідувачів. Овіяний легендами і романтикою, насаджений екзотичною рослинністю, він приковував до себе увагу багатьох знаних і славних письменників, поетів, мандрівників, мистців, істориків, ботаніків і архітектів. Протягом понад 174 років свого існування „Софіївка", як ні один із парків і декоративних садів України, втішається популярністю і славою. „Софіївка" належить до клясичних творів паркової архітектури цієї епохи. Вона є казково-гарним взірцем красвидного парку.

Ось декілька думок чужинецького мандрівника: „Увійшовши в „Софіївку, не вийшов би ніколи, бо все тут таке прекрасне, чудове... всюди видно посмак генія... Природа і мистецтво, поєднуючи всі свої сили, виявили тут найпередовішу творчість"... — А згаданий польський поет Станіслав Трембецький, відвідавши „Софіївку", був нею так захоплений і очарований, що присвятив їй славну поему „Зофіювка" на 500 рядків, повних похвал і зворушення. Починається ця поема словами:

„Люба для ока і многим
плодом живуча,
Вітай, країно, молоком
і медом пливуча!

Поема ця була перевидана кілька разів і навіть перекладена на французьку мову поетом Ляґардом.

Мистець Вілліям Алан, голова Шотляндської Академії Мистецтва, прожив вісім років в Росії і на Україні, подорожував по Криму і Кавказу. По дорозі був і в Умані, де виконав кілька карт і ґравюр з „Софіївки" які викінчив по повороті до Англії. Добре було б, якби українські науковці, що живуть тепер в Англії, поцікавилися цими ґравюрами, перестудіювали їх і опублікували. Це ж частина нашої та польської культури й історії.

Наприкінці першої половини XIX століття „Софіївка" увійшла в спеціяльну літературу, періодичні й неперіодичні видання російські та польські: географічні, історично-статистичні, економічні, науково-популярні, як теж в мистецьку літературу. Протягом другої половини XIX стол. і на початку XX стол. відомості про „Софіївку" друкувалися в усіх енциклопедіях, які виходили в Росії і в Польщі. Українською і російською мовами за цей час про „Софіївку" написано понад 60 статтей, заміток і описів, вміщених в різних періодичних виданнях.

Після смерти гр. Потоцького в 1805 р. праця над дальшою розбудовою парку припинилася. Метцель змушений був виїхати до Варшави. Умань і „Софіївку" успадкував Александер Потоцький, син Щесного і Софії. Новий власник не цікавився парком, і він почав занепадати. 1831 року вибухло польське повстання, в якому був замішаний Александер Потоцький. Все його майно було оконфісковане і перейшло на власність цариці Александри, жінки царя Миколи І. Відтоді „Софіївку" перейменовано на „Царицин Сад".

З приходом большевиків українське населення привернуло давню назву. В 1955 р. парк передано в заряд Української Академії Наук УССР в Києві.

На нашу думку, назва цього парку „Софіївка" зовсім неслушна, бо вона нагадує часи закріпачення України. Основну працю над створенням цього парку виконали українські люди. При пересуванні величезних скель часто траплялися нещасні випадки, в яких кріпаки гинули або залишались каліками. Там кожна п'ядь землі зрошена потом українського селянина. Автор І. Іващенко в своїй праці „Исторический очерк Умани и Царицына сада „Софиевка" (К., 1895 р.) вказує, що всі підготовчі роботи і садження дерев у парку проводились під наглядом Зарембн — кріпосного садівника.

Українська Академія Наук в Києві мусіла б перейменувати цей, тепер Державний Парк, давши йому назву чисто українську. На нашу думку, він мав би на-

(Закінчення на стор. 3-ій

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

У Філядельфії підготовляється Свято 22 Січня

Філядельфія, Па. (О. Л-ий) — На громадській нараді комбатантських, молодечих та громадських організацій Відділу УККА в Філядельфії 3-го січня, якою проводив його голова проф. д-р Богдан Гнатюк, устійнено програму Свята Незалежности і Соборности, що відбудеться у Філядельфії в суботу 24-го січня ц. р. в 7-ій год. веч. в Школі Бенджамін Френклін. Головну промову виголосить Митрополит УАПЦ Архиєпископ Мстислав Скрипник. У святі візьме участь із привітальним словом заступник губернатора стейту Пенсилвенії Р. Бродерик. Програма Святочної Академії буде недовга, але змістовна. В ній передбачається апель комбатантських і молодечих організацій з прапорами, відчитання нашими студентами із філядельфійської Студентської Громади уривків із 4-го Універсалу та проклямації „Українського Дня", спільна збірна рецитація молоді Пласту, СУМА, і ОДУМ-у та хорові виступи чоловічого хору „Прометей" під диригентурою М. Длябоги і бандуристів ОДУМ-у під проводом інж. Гурського.

У неділю 25 січня будуть відправлені в усіх українських церквах урочисті Богослужби в намірені українського народу. Українські делегації Відділу УККА будуть прийняті на спеціяльних авдиціях у губернатора Пенсилвенії і посадника Філядельфії, під час яких будуть врочисто підписані акти проголошення дня 22 січня 1970 року „Українським Днем" у Пенсилвенії і в Філядельфії.

В дні Свята Соборности 24-го січня ц. р. не повинна відбуватися жадна інша імпреза. Під час громадської наради обговорено також деякі інші справи. Голова Відділу УККА у Філядельфії закликав усі організації та всю українську громаду повністю піддержувати працю СКВУ, якого Президія і Генеральний Секретаріят перейшли тепер згідно із статутом СКВУ на чергові два роки на терен ЗСА. Слід підкреслити відрадне й позитивне становище представників філядельфійської Студентської Громади. Новообраний голова Студентської Громади М. Куліш і його заступник Ю. Кравців заявили співпрацю студентства у зорганізованому громадському житті, а також з'ясували деякі найближчі завдання Студентської Громади, яка начислює близько 120 членів. Для пожвавлення праці студенти вирішили в першу чергу винайняти відповідну домівку, а голова Відділу УККА обіцяв усю можливу підтримку та закликав українську громаду прийти студентам із потрібною в цій справі моральною та матеріяльною поміччю.

У лютому ц. р. відбудеться окремий День Суспільної Служби, в якому під час семінара будуть обговорені всі можливості користування із різних форм державної суспільної опіки та способи конкретної праці нашої Суспільної Служби.

Відзначення Шевченківських Святкувань цього року буде особливо підкреслене та збагачене врочистостями з нагоди посвячення площі-парку ім. Тараса Шевченка, яку завдяки стараннм Українського Демократичного Клюбу Управа міста Філядельфії виділила при вул. Брод. Влаштування відповідної Шевченківської Академії напередодні посвячення площі запропоновано Студентській Громаді при співучасті інших молодечох організацій.

Річні Загальні Збори Відділу УККА у Філядельфії відбудуться в неділю 8 березня, у нововідбудованій залі Українського Спортового Товариства „Тризуб".

До українських поетів і опікунів української культури

Редакція ілюстрованої хрестоматії дитячої літератури, що її видання реалізує ОПДЛ — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури з призначенням для матері українки і її дитини, проголошує оцим конкурс на:

1. Поему — оду до матері-українки,
2. Колискову пісню матері-Українки.

Зміст і форма зумовлені самим їх характером і призначенням. Твори, нагороджені 1-ою нагородою, будуть скомпоновані, шляхом окремого музичного конкурсу — ода для мішаного хору з фортепіяно, колискова пісня для сольоспіву і будуть поміщені в початковому розділі хрестоматії. Твори, нагороджені дальшими нагородами, будуть друковані або в хрестоматії, або в інших виданнях ОПДЛ.

Речинець надсилки творів — 28 лютого 1970 р. під псевдом з долученою заклеєною копертою з прізвищем та адресою автора. Нагороди будуть признані згідно з рішенням оціночного жюрі, якого склад буде поданий пізніше.

Конкурсовий фонд започаткував Вп. П. інж. Василь Вацик в Торонто, пожертвою в сумі 50 дол. Просимо опікунів-меценатів української культури про дальші пожертви на цей літературний, а відтак музичний конкурсовий фонд, а теж на видавничий фонд хрестоматії. Виказ пожертв буде поданий разом з вислідом конкурсу. Згори дякуємо!

Конкурсові твори в 3 примірниках та пожертви на конкурсовий фонд і на видавничий фонд хрестоматії просимо слати на адресу:

NASHYM DITIAM - OPDL
c/o St. Mary's cdedit union
278 Bathurst St.
Toronto 133, Ont, Canada

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

Заходом Українського Конгресового Комітету в Рочестері 23-го листопада відсвятковано Річницю Листопадового Зриву в Українськім Домі при Кліфорт Авеню.

При відкриттю були присутні молодечі організації з прапорами: Пласт, СУМ, ОДУМ. Гимни американський і український виконала пані Параня Мілер, фортепіяновий супровід п-ні Сороктей. Реферат виголосив мгр. М. Кознарський. „Рідний край" деклямувала юначка Граб (Пласт). Три танки виконав знаний Ансамбль в Рочестері (Юного СУМА), під керівництвом п. Омеляна Юрчинського. Молодечий хор „Соловей" при Робітничім Союзі і під диригентурою панни Ярослави Семенюк виконав три пісні. „Листопад" деклямував учень Рідної Школи Українознавства Ігор Тарновський.

„Не пора, не пора" відспівали всі присутні.

Оформив програму культурноосвітній референт УККА Степан Домашук.

Сценічне оформлення Евстахій Загалевський.

Степан Домашук

Похорон Ірусі Гошовської в Едмонтоні, Альберта

В четвер, 2 жовтня, рознеслася болюча вістка й немов громом вразила мешканців Едмонтону, друзів і приятелів родини п-ва Йосифа і Мирослави Гошовських, що їх маленька, улюблена Іруся стала жертвою автомобільного випадку. Відвезено її амбулянсом до шпиталю, де лікарі робили все можливе, щоб врятувати дитину. Здавалося, що дитина буде жити, тимбільше, що майже до кінця життя не стратила притомности. Несподівано, після дванадцятої години вночі лікар сповістив, що дитина померла. Не стало в живих любої дитини, єдиної доні люб'ячих батьків. Відпроваджуючи рано до садочка, не сподівалися, що Іруся вже не вернеться додому, що вже не буде звеселяти їх дому своїм щебетом, не буде горнутися до їхнього серця, не буде співати пісеньок, колядок, яких навчилася вдома, чи садочку, що вже не почують більше любих слів, якими прощала і вітала батьків: „Мамо, тату, я вас так дуже люблю, більше як всіх"...

бл. п. Іруся Гошовська

Іруся від маленьких літ виявляла великі здібности до співу, скоро навчилася віршиків, була дуже жива, завжди весела. Своєю бистротою вона виростала понад дітей ровесників, а навіть старших за неї. Була люблена всіми і любила дитячим серцем всіх. Дуже любила церкву й сама відмовляла молитву ранню і вечірню, перед і по їжі.

Бракує слів, щоб висловити біль батьків і дідуся, який дуже любив своїх внуків. Не раз заступав батьків дитині, доглядав, для них жив. Ця вістка застала його в шпиталі, де був на лікуванні. Довідавшись, залишив своє шпитальне ліжко й поїхав до шпиталю, де була дитина, щоб бути біля внучки.

В неділю, 5 жовтня в год. 8 в каплиці Парк Меморіял Панахиду відслужив о. парох Ю. Ковальський в співслуженні о. Є. Дмитрука і о. В. Волошина. В понеділок, 6-го жовтня відправилися дальші похоронні відправи і Служба Божа в намірені страдних батьків дитини, яку відслужили ті самі отці, що попереднього дня Панахиду.

Проповідь виголосив о. парох Ю. Ковальський, який своїми словами старався укоїти біль батьків, щоб вони прийняли цей важкий удар-хрест з вірою і підданням волі Божій. Бог посилає терпіння, але своєю ласкою дає небесну силу перенести терпіння. Вона там у вічному щасті молиться за своїх любих родичів.

На панахиді, як і в день похоронів, було багато людей. Між присутніми був о. митрат В. Лаба, який хрестив маленьку Ірусю. Прийшов, щоб помолитися за свою похресницю і зложити співчуття батькам.

Зі смутком супроводжали покійну Ірусю її люблячі батьки, братчик Борис, дідусь о. П. Іванець, бабця і прабабця на рідних землях і родина в ЗСА.

В часі Панахиди учасники зложили свої датки на цілоденну українську школу 244 дол. Після похоронів родичі запросили учасників дому на тризну.

Спи, маленька Ірусю, вічним сном і заступайся перед Богом за своїх любих батьків і дідуся, щоб загоїв біль їх сердець і дав їм силу і ласку прийняти цей хрест і твою невіджалувану втрату для них.

Родина

УПРАВА УКЮ ОРГАНІЗУЄ ПОДОРОЖ ПО УКРАЇНІ

Вестон, Онтаріо. — Всеканадійська Управа Українського Католицького Юнацтва організує цього літа подорож для свого членства, від 6 липня до 17 серпня, за 750 дол., до кількох країн Зах. Европи, а також в Україну, через міста Київ, Львів, Ужгород, Чернівці та ін. Група буде подорожувати в товаристві двох українських католицьких священиків. Під час подорожі автобусом заплянований відбути авдієнцію у Папи Павла VI, побувати на Богослуженні в Люрді та ін. Повідомлення про подорож надрукував журнал „Світло" з січня.

ПАРК „СОФІЇВКА" В УМАНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зиватися не „Софіївкою" і не „Царициним Садом", а „Парком Гайдамаків". АН в Києві повинна також подбати про репрезентативне видання присвяченої цьому паркові наукової праці-альбома, оздобленого мистецькими кольровими ілюстраціями.

І наостанку кілька речень з книжки Д. С. Кривулька і М. Л. Реви: „Чудовий і самобутній парк. В будь-яку пору року і в будь-яку погоду він чарує своєю неповторною красою. І в зеленому вбранні, і в осінню негоду, і в променях ранкового сонця, і в сріблястому світлі місяця — завжди парк викликає нове, неповторне почуття — почуття прекрасного, почуття гордости за тих безіменних народних умільців — уманських кріпаків, які створили це своєрідне чудо краси... Чим частіше відвідуєш парк „Софіївку" тим більше він вабить і чарує. Численні куточки парку, насичені мітами і переказами, приковують погляд, кличуть все далі і далі — до гротів, скелястих нагромаджень, струмків, гаїв, галявин, абіцяючи щось нове, ще незнане. Тим і прекрасна „Софіївка", що вона примушує зрозуміти, усвідомити і оцінити всю красу рідної природи"...

„Парк Гайдамаків" біля Умані повинен стати Українським Національним Парком.

(Кінець.)

Увага! Дітройт, Віндсор, Толідо, Увага!
Росфорд, Флинт, Саґінав, Джексон!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
в ДІТРОЙТ, Міш.

повідомляє, що

в неділю, 1-го лютого 1970 року
точно о годині 3-ій по пол.
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при вулиці Мартин ч. 4655

— відбудуться —

РІЧНІ ОКРУЖНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

В Зборах обов'язково повинні взяти участь Члени Окружної Управи, Делегати бувшої Конвенції та Представники і Урядовці таких Відділів УНСоюзу:

20, 75, 94, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504, 506.

В ПРОГРАМІ:

1. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії;
2. Вибір Окружного Комітету на 1970 рік;
3. Прийняття пляну праці Округи на 1970 рік та схвалення рекомендацій на найближчу Конвенцію УНС;
4. Справи різні.

В Зборах візьмуть участь:

ВОЛОДИМИР ГІРНЯК, гол. контролер УНС,
ЕВГЕН РЕПЕТА, обласний організатор УНС.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Іван Вацук, голова — Д-р Іван Смерека, секретар

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
— ВІДДІЛ ДЛЯ НЮАРКУ Й ОКОЛИЦІ —

запрошує на

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для відзначення

РОКОВИН 22-го СІЧНЯ 1918-19 Р. Р.

ПРОГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ

в неділю, 25-го січня 1970 р., год. 5-та по пол.
IRVINGTON HIGHSCHOOL при Clinton Ave., Irvington, N.J.

В програмі беруть участь: д-р проф. Всеволод Ісаїв — промова, оперна співачка А. Андреадіс, піяністка Марта Цибик, Хор Української Католицької Церкви св. І. Хрестителя та Молодь Пласту і СУМА.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
— ВІДДІЛ в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. —

запрошує Шановне Громадянство на

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ й СОБОРНОСТИ

яке відбудеться

в НЕДІЛЮ, 18-го СІЧНЯ 1970 року, о годині 4-ій по полудні
у великій залі УНДому, 96 Фліт вул. в Джерзі Сіті, Н. Дж.

В програмі: Святочна доповідь — кол. прем'єр Карпатської України Юліян Ревай; виступ Дівочого Хору Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку, під диригентурою інж. Романа Степаняка, при муз. супроводі Тараса Левицького і деклямації.

•

О год. 10-ій ранку в Українській Католицькій Церкві УРОЧИСТА СЛУЖБА БОЖА в намірені Українського Народу.

ПОДЯКА

Дня 3-го жовтня 1969 року внаслідок автомобілевого випадку в Едмонтоні, Канада, упокоїлась в Бозі наша Найдорожча і Незабутня ДОНЕЧКА

бл. п. ІРУСЯ ГОШОВСЬКА

Почуваємося до вдячного обов'язку подякувати всім, що в час нашого великого смутку виявили нам дуже багато потіхи і помочі.

Зокрема дякуємо Всеч. о. пароховi Юрієві Ковальському, що після цього нещасливого випадку вув з нами аж до пізної ночі і старався нас підтримати своїм добрим словом і добротою. Всеч. о. Василеві Волошинові за молитви і піддержку. Всеч. о. Евгенові Дмитрукові за його прихильність до нашої родини, зокрема за його щирість до маленької Ірусі, яку любив і вона його любила.

Дякуємо Друзям, Товаришам-Отцям нашого татка і дідуся Ірусі за виявлені нам співчуття і молитви.

Всеч. отцям: Ю. Ковальському, Е. Дмитрукові та В. Волошинові дякуємо за відправу похоронних Богослужень. О. пароховi Ковальському за прощальні слова у церкві, що були для нас батьків цілючим бальзамом на нашу зболілу душу. Дуже сердечно дякуємо нашому дорогому вуйкові д-рові Т. Небожукові з Вест Сенека, Боффало, що залишивши важну свою працю, прилетів, щоб бути з нами в наших найтяжчих хвилинах. З глибини серця дякуємо нашому вуйкові і теті д-рові Василеві Іванцеві, що були весь час з нами і нас потішали.

Дякуємо нашим дорогим друзям п-ву д-рові Д. Родинюкам, Стадникам, Кухаришинам за їх щиросердечну опіку над нами, велику їх поміч і розраду. Дякуємо нашим сусідам п-ву Турчинам, які в час наших страждань, похоронів і опісля дали нам всю можливу поміч і опікувалися нами і нашим сином Борисом.

Дякуємо ВП. Панам, що несли домовину. Дякуємо за жертви на українську школу. Ще раз з цілого серця дякуємо всім за вияви співчуття, поміч і розраду у нашому безмежному горю, хай Всевишній і Вселаскавий Бог відплатиться всім Вам своїми щедрими ласками.

Щировдячні
ЙОСИФ і МИРОСЛАВА ГОШОВСЬКІ з Родиною

З невимовним смутком повідомляємо Рідних, Друзів, Побратимів по Зброї й Знайомих, що дня 9-го січня 1970 року в Пеорії, Ілл. після довгої, важкої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов від нас у Вічність на 77 році життя, наш Найдорожчий

ТАТО, ДІД і ПРАДІД

✠

СВ. П.
ПЕТРО САЛАМАХА

кол. поручник Австрійської Армії й УГА, учасник Визвольної Боротьби України, довголітній референт Дирекції Державних Залізниць у Варшаві, в 1941 році організатор і перший Командант Української Поліції — Округа Львів, опісля вчитель в Українській Поліційній Школі у Львові, а в 1945 році член поліційного вишкільного куреня 1 УД УНА в м. Бранденбург, відзначений Воєнним Хрестом УНР.

ПОХОРОН відбувся дня 13-го січня 1970 р. на цвинтарі в Іст Пеорії, Ілл.

Безмірним горем прибиті:

СОФІЯ ЦІСНА — донька
СОНЯ, МАРУСЯ й АННА — внучки
СТЕФАНІЯ ТАТОЛЬ — донька, зять, внуки й правнуки в Польщі
та близька й дальша Родина в Україні

Sophia Cisna, 100 Van Buren St., Peoric, Ill. 61603

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

ЗА ДУШУ БЛ. П. ТРАГІЧНО ПОМЕРЛОГО

МИХАЙЛА СЕНЬКІВ

буде відправлена

21-го січня 1970 р. о год. 7-ій рано
в Катедрі св. о. НИКОЛАЯ в ЧИКАГО

На ці жалобні відправи в сьому річницю смерти, запрошує всіх Приятелів і Знайомих

дружина ТАТІЯНА СЕНЬКІВ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЕВСТАХІЯ СУМИКА
складаємо 15.00 долярів
на будову церкви в Кергонксоні, Н. Й.

Модест ВЕНГРИНОВИЧ з Родиною

•

Родині Покійного, складаємо глибокі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Товариша
бл. п. МИХАЙЛА СІРОГО
з Чикаго
складаємо 20.00 долярів
на Собор св. Софії в Римі.

Філядельфія, Па. — П. і С. ТУРКО

Ділимося сумною вісткою, що дня 10-го ц. м. відійшов у Вічність наш Незабутній Співробітник

✠

СЛ. П.
Д-р ОСИП ВОЛОЩУК

довголітній службовик Головної Канцелярії УНСоюзу.

•

ВП. Дружині і Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.

•

Крім квітів на Його могилу, складаємо суму $70.00, з того $20.00 на Фонд „Церква в Потребі" та $50.00 на потерпілих від землетрусу українців в Югославії.

ПРАЦІВНИКИ УНСОЮЗУ і „СВОБОДИ"

ОПДЛ ВИДАЛО „ЗАБАВКИ" ГАЛИНИ ЧОРНОБИЦЬКОЇ

Торонто. — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова під керівництвом ред. Богдана Гошовського видало на початку 1970 р. великого формату багатокольорову збірку віршів для малят „Забавки" Галини Чорнобицької, з виразними реалістичними ілюстраціями Ніни Мриць-Мудрик. Книжка має 28 віршів і до кожного з них окрему барвисту ілюстрацію. Їхні назви говорять про те, для кого вони призначені: „Ведмедик", „Кролик" — треба „Крілик", „М'ячик", „Гусачок", „Зайчатко" та інші забавки малечі, зроблені з пластеліни, з хутра, плястмаси, все, чим бавляться малі діти в будинках великих міст. Здебільшого в жартівливій формі відома авторка розповідає дітям, що добре і що погане, чого можна, і чого не треба робити, а в „Конику" та „У басейні" згадує слухачам свої книжки про Україну, про яку розкажуть дітям батьки чи дідусі-бабусі. ОПДЛ започаткувало свою видавничу діяльність у 1970 р. гарним і дбайливо оформленним виданням для найменших.

Академія на честь Симона Петлюри в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Товариство Прихильників Української Народньої Республіки м. Нюарку-Ірвінґтон, Н. Дж., в співпраці з комбатантськими організаціями 1 - УД УНА, ОБВУА, та УПА відзначили Академією 90-ліття народин великого сина України Голови Директорії і Головного Отамана Військ УНР Симона Васильовича Петлюри.

Академія відбулася в залі Україн. Православної Церкви Святої Тройці в м. Ірвінґтоні 23-го листопада 1969 р.

Перед академією на залю увійшли в організованому порядку з прапорами в уніформах: вояки Української Армії 1-ої УД. УНА, ОБВУА та УПА, молодечі організації ОДУМ та Пласт, священики обох православних церков, Церкви Св. Вознесення о. д-р С. Гаюк та Церкви Св. Тройці о. митрат А. Селепина, дружина - вдова по св. пам'яті міністрі шляхів сполучення Ю. Колард — пані Л. Колард та громадянство м. Нюарк - Ірвінґтон й околиць.

Вояки склали свої прапори перед портретом Симона Петлюри, який був на сцені.

Академію розпочато відіґранням американського гимну, що його виконав на піяно член молодечої організації ОДУМу В. Череута. Відкриття її зробив член комітету, голова товариства прихильників УНР м. Нюарку - Ірвінґтон п. К. Степовий. Він привітав священиків, вояків та старшин українських армій та всіх присутніх, що заповнили парафіяльну залю. Тут були люди усіх віровизнань та всіх політичних переконань.

Гарну святочну промову присвячену народженню Симона В. Петлюри виголосив інж. Олексій Шевченко.

В мистецькій частині виступив хор „Горлиця", який існує при товаристві прихильників УНР, і який в ориґінальних українських строях під керівництвом дир. Василя Пташинського з успіхом проспівав: „Привіт, Україно, Тобі", „Пісню про Петлюру" та „Мрії". Акомпаніювала хорові одумівка В. Приходько. „Баляду про народження", яку спеціяльно склав для цієї події поет М. Щербак, з мистецьким хистом під акомпаніямент В. Череути на піяно продеклямував Іван Павленко „Полонез" Ас-Д р. Оп.-53 Шопена на піяно виконав з успіхом В. Череута.

Під час перерви прочитано два документи, що їх подала пані Колард: про призначення українським урядом на пост міністра шляхів сполучення п-на Юрія Коларда та про його заслуги перед армією під кер. генерала Омельяновича - Павленка.

Хор „Горлиця" проспівав з успіхом пісні: „Зашуміла калинонька", „Колискову" та „Гей, ви стрільці січовії". Скрипаль В. Степовий заграв гарно на скрипці „Думу" Гайворонського. Акомпаніював йому В. Череута.

Закінчилась Академія виступом Хору Дивізійників, який під керівництвом дир. О. Головацького з успіхом проспівав пісні: Гей у лузі червона калина" та „Зоріла золота заграва". Хор започаткував спів українського гимну, який підтримали всі присутні на залі.

Академія пройшла з повним успіхом. Чистий прибуток призначений на підтримку Храму - пам'ятника ім. „Симона" та бібліотеки ім. „Симона Петлюри в Парижі у Франції.

З нагоди 90-ліття народження великого сина України Симона Петлюри в церкві Святої Тройці м. Ірвінґтону, Н. Дж., 23-го листопада 1969 р. священики обох українських православних церков о. д-р С. Гаюк з церкви Святого Вознесенія і о. мітрат А. Селепина з церкви Святої Тройці відправили молебень в намірені українського народу.

Перед молебнем о. д-р С. Гаюк, згадавши про день народження головного отамана Симона Петлюри, закликав до єдности і дисципліни, самопошани і толерантности в ім'я Симона Петлюри, який жив, боровся і вмер за український нарід, за його долю.

От. д-р С. Гаюк закликав віруючих, якими була заповнена вся церква, — помолитись за український нарід, за єдність і любов та за скорочення терпінь нашого народу на рідних землях.

На кінці молебня виголошено многоліття для Ієрархів Українських Церков, Блаженнішого Митрополита Іоана, Високопреосвященнішого Митрополита Мстислава, Президенту і українському урядові в екзилі та всьому українському побожному народові як у розсіянні сущому, так і на Україні.

Після многоліття, проспівано Вічную Пам'ять пані Ользі Петлюрі.

Під час молебня гарно співав хор церкви Святої Тройці під кер. дир. С. Вожаківського. На молебні несли стійку в уніформах та з прапорами члени 1-ої УД УНА, ОБВУА, члени молодечих організацій ОДУМ та Пласт.

К. Степовий

Річні Збори 19-го Відділу УНСоюзу ім. Дмитра Галичина в Ню Йорку

УПРАВА 19-го ВІДДІЛУ УНС ім Дмитра Галичина з головними екзекутивними урядовцями. Сидять (зліва): д-р Роман С. Голіят, д-р Софія Карпінська, д-р Роман Олесницький, п-і Марія Душник, дир. Петро Пуцило. Стоять (зліва): Р. Ковалів, Мир. Когут, В. Трубич, д-р В. Вацик, та інж. П. Голіят.

Річні збори 19-го Відділу УНСоюзу ім. Дмитра Галичина відбулися 10-го січня 1970-го року. Секретар Відділу д-р Роман Голіят в річному звідомленні прочитав список членів Відділу та подав фінансове зіставлення за 1969 р. В тому році 19-ий Відділ переслав до Головної канцелярії УНСоюзу суму 4,123.50 дол. як вплату за членські вкладки, не маючи ніяких заборгованостей за 1969-ий рік.

19-ий Відділ УНСоюзу засновано 25-го березня 1962 року й названо його ім. Дмитра Галичина, довголітнього предсідника УНСоюзу, відомого громадсько-політичного діяча на протязі довгих років на терені ЗСА. В 1962 році наш Відділ мав тільки 18 членів, тепер він нараховує 90 членів, багато з яких мають по кілька поліс, так що 19-ий Відділ має 115 поліс. Секретар д-р Роман Голіят ствердив, що в 1970 р. 19-ий Відділ має 80 членів, управнених до вибору кандидата на цьогорічну конвенцію УНСоюзу. На 26-ту Конвенцію УНСоюзу 19-ий Відділ разом з 203-ім Відділом УНСоюзу домовилися вислати спільного делеґата на конвенцію. Цим делеґатом був тоді секретар 19-го Відділу д-р Р. Голіят. Цього року 19-ий Відділ має потрібне число членів, щоб мати свого делеґата на конвенцію.

Р. Голіят апелював до всіх членів Управи 19-го Відділу УНСоюзу, щоб вони активніше працювали в розбудові Відділу. Тільки своєю працею можемо доказати всім свою пошану свому патронові.

19-ий Відділ, як платник національного датку УККА, брав участь в Х. Конґресі УККА, висилаючи свого делеґата інж. Петра Голіята. Про свою участь в Х. Конґресі П. Голіят реферував присутнім.

Після річного звідомлення предсідника Відділу Р. Олесницького, касира інж. Петра Голіята, головного контролера д-ра Миколи Вацика, уділено абсолюторію уступаючій управі.

В дискусії порушено ряд питань, які відносяться до цьогорічної 27-ої Конвенції УНСоюзу в травні в Клівленді. Д-р М. Вацик і д-р С. Карпінська мали застереження до праці УККА. Обоє дискутантів хотіли б знати, чому голова УККА не вітав Їх Блаженство Кардинала Йосифа в Ню Йорку.

Присутній на зборах головний касир УНСоюзу Петро Пуцило давав вказівки відносно розбудови УНСоюзу. Покликуючись на статистику українського поселення в ЗСА, головний касир ствердив, що тільки 10 відсотків українців є членами українських братських установ, а це мале число вказує на нерозуміння інвестиції, яким фактично є життьове забезпечення. Усім відомо, що найкраща інвестиція до середньо заможних людей — це життьове забезпечення у своїх братських установах, які в порівнанні з американськими подібними забезпеченевими аґенціями дешевші. Наші установи несуть допомогу своїй українській етнічній групі на терені ЗСА й у вільному світі. П. Пуцило заявив, що УНСоюз віддав Їх Блаженству Кардиналові Йосифові найбільшу пошану так на сторінках „Свободи", як активною працею для Їх Блаженства.

Нову Управу 19-го Відділу УНС ім. Дмитра Галичина вибрано в такому складі:

Д-р Роман Олесницький — голова, д-р Софія Карпінська — заступник голови, д-р Роман С. Голіят — секретар, інж. Петро Голіят — касир, д-р Микола Вацик — голова Контрольної Комісії, Василь Трубич, Ярослав Тимочко, Мирослав Когут, Роман Ковалів — члени Контрольної Комісії. Романа Ковалева призначено також репрезентувати 19-ий Відділ УНС в Комітеті Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку.

При кінці зборів вибрано делеґата на 27-му Конвенцію УНСоюзу. Д-р Роман С. Голіят — делеґат 19-го Відділу, д-р Роман Олесницький — заступник та інж. Петро Голіят — другий заступник.

Пані Марія Душник, віцепрезидентка УНСоюзу, прибула на збори під час дискусії.

Спільною перекускою і товариською гутіркою закінчено збори.

Роман Олесницький

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 16-го СІЧНЯ 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Приймання членських вкладок 397 Відд. від год. 7-8:30 веч. в домі ЗУАДК-у при 5020 Олд Йорк Рд. Проситься довжників вирівняти залеглості. — Управа.

СУБОТА, 17-го СІЧНЯ 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори членів 397 Відд. від год. 3-4:30 по пол. в домі Т-ва Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклін вул. Проситься вирівняти чл. вкладки та вплатити за місяць січень. — Управа.

СУБОТА, 24-го СІЧНЯ 1970 р.

ЧЕСТЕР, Па. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 156-ий Відд. о год. 7:30 веч. Проситься чл. прибути. Управа на 1970 р.: І. Янчак, предс., В. Новак, секр., В. Трач, касир. Контр. Комісія: Д. Кучера, В. Волянський. Опікуни хворих: С. Сенюра і О. Злупко. — В. Новак, секр.

СНІГОВІ БУРІ НАД УКРАЇНОЮ

Від 8-го січня до 11-го над Україною, Білоруссю та майже у всіх частинах СССР лютували важкі снігові бурі. З аеродромів упродовж тих кількох днів не злітали літаки, від Москви до Києва, Одеси, Ленінґраду, Мурманську. Аеродроми в Києві, Харкові, Одесі, Дніпропетровському й ін. містах в Україні розчищались потужними машинами та хемікаліями, але маси снігу відразу ж нівелювали ту працю. Московська „Правда" з 11 січня сповіщала з почуттям „законної гордости", що на запитання з київського аеродрому „як бути з групою дітей, які спинились тут через погоду?", начальник Аерофлоту в Москві А. Івонінскій дав наказ по телефону: „Поселити дітей у гостинниці й годувати, як транзитних пасажирів за рахунок київського аеродрому!" Яке ж могло бути інше рішення?..

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

MARY POTUCHKO, членка УНСоюзу Відд. ч. 163 Т-ва Єдність в Філядельфії, Па., померла 2 грудня 1969 р. на 65 р. ж. Покійна нар. в Jessup, Pa. Полишила в смутку мужа Івана, 5 сестер і брата. Похорон відбувся 5 грудня 1969 р. на цвинтарі св. Марії в Філядельфії, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЄВА МАТЛЮК, членка УНС Відд. ч. 324 Т-ва Мир у Філядельфії, Па., померла 25 листопада 1969 р. на 72 р. ж. Нар. в с. Пруси, Західна Україна Полишила в смутку чоловіка, сина і доньку. Похорон відбувся 28 листопада 1969 р. на цвинтарі Розедейль у Філядельфії, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Струк, секр.

OSYP HORODYSKYJ, член УНС Відд. ч. 276 Б-ва св. о. Миколая в Амбрідж, Па., помер 12 грудня 1969 р. на 64 р. ж. Нар. в с. Городиня, пов. Самбір, Україна. Став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Юлію, сина Михайла і сестер та братів в Украні. Похорон відбувся 15 грудня 1969 р. на укр. кат. цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Амбрідж, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Н. Білик, секр.

ЮСТИНА КАДІНГО, членка 228 Відд. УНС, Т-ва св. Анни в Сейнт Клер, Па., померла 19 листопада 1969 р. на 59 році життя. Покійна народилася 10 липня 1910 в Ст. Клер, Па., а 31 жовтня 1929 р. вступила в члени УНСоюзу. Залишила в смутку матір Марію. Похорон відбувся 23 листопада 1969 на цвинтарі св. Миколая в Сейнт Клер, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Сінська, секр.

ЮРІЙ ЩЕРБАН, член 293-го Відд. УНС, Т-ва св. о. Миколая в Брукліні, Н.Й., помер 21 листопада 1969 р. на 61 році життя. Покійний народився 6 травня 1906 р. в Чернівцях, Буковина, до ЗСА прибув в 1951 р., а в 1957 р. вступив в члени УНСоюзу. Залишив у смутку дружину Марію, брата та дальшу родину. Похорон відбувся 24 листопада 1969 р. у Вайнленд, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Демидчук, секр.

ПИЛИП ЗАРЕК, член 341-го Відд. УНС, Т-ва Ю. Головінського у Віндзорі, Онт., Канада, помер 22 листопада 1969 р. на 73 році життя. Покійний народився 27 листопада 1896 р. в с. Стирчі, Україна, до Канади прибув у 1927 р., а 30-го листопада 1943 р. вступив в члени УНСоюзу. Залишив у смутку дружину Дору і 5 внуків. Похований на цвинтарі Меморіял Гарденс, Віндсор, Онт., Канада
Вічна Йому Пам'ять!
Ів. Хрін, секр.

МАРІЯ ДЕРЕВЯНА, членка 369 Відд. УНС, Бр-тва св. о. Миколая в Пальмертон, Па., померла 27 листопада 1969 р. на 77 році життя. Покійна народилася 1892 р. в Пашківцях, Буковина, до ЗСА прибула 1909 р., а 1936 року вступила до УНСоюзу. Залишила у смутку мужа Михайла, синів Івана, Френка і Степана, дочку Марію 5 внуків та правнука. Похорон відбувся 1-го грудня 1969 р.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ПАНЬКО ФАЛЛАТ, член 38 Відд. УНС, Бр-тва св. о. Миколая в Обурн, Н.Й., помер 29 листопада 1969 р. на 78 році життя. Покійний народився 25 листопада 1891 р. у с. Вислока, Україна, до ЗСА прибув 1909 р., а 2 січня 1915 р. вступив в члени УНСоюзу. Залишив у смутку дочок Марію, Анну, Марґариту, сина Михайла, брата Михайла, кількоро внуків, сестрінків і братанків. Похорон відбувся 2 грудня 1969 р. на цвинтарі св. Йосифа у Флемінґ, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Степан Ґонза, секр.

ІЛЬКО ВЕЛЬҐАН, член УНС Відд. 277 Б-ва св. І. Хрестителя в Гартфорді, Конн., помер 14 грудня 1969 р. на 71 р. ж. Нар. в с. Медведівці, пов. Бучач, Україна. Став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Анну, дочку Анастазію, 3 внуків. Бувший вояк УГА. Активний в Гартфордській громаді, голова Т-ва Самопоміч. Похорон відбувся 18 грудня 1969 р. на українському цвинтарі св. Михаїла в Ґластонбері, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Гомотюк, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6306. Тарзан вірить у хитрість Меду

Вибираю оцю чарку „дідо", вожде Меду! Ми обидва будемо жити, або обидва помремо!

Ні, ні, Нікко! Ти не пий через отвір у своїй масці! Піднеси свою маску, щоб я міг бачити твої уста, як вони питимуть!

Від довгого-довгого часу ти, Меду, спричиняв мені клопіт! Тепер будемо пити отруту „дідо" — і жити!

Сиди тихо, сотнику Дикий Коте! Отрута „дідо" вбиває швидко — але не тоді, коли пити її! Хіба, що... Хіба що що, Тарзане?!